

VERSLAG MILIEU- EN KLIMAATRAAD

Datum vergadering: 16.11.2023

Aanwezig: Schepen Patrick Princen, Arnout Ruelens, Yannik Ravoux, Anne Delvoye, Michel Verhauwaert, Steffi Sassenus, Luc Van Espen, Mon Schepens, Tris Segers, An Goedgezelschap, Nina Van den Bilcke

Sprekers: Tinne Steijnen

AGENDA

Goedkeuring verslag	1
Riolering Mechelen.....	1
Stand van zaken luchtkwaliteit.....	4
Vergunningen	4
Varia.....	4
Mogelijke agendapunten volgende vergadering.....	4

GOEDKEURING VERSLAG

Het verslag van de vorige vergadering wordt goedgekeurd.

RIOLERING MECHELEN

Tinne Steijnen, ontwerpingsingenieur bij Pidpa, geeft de toelichting. Pidpa is rioolbeheerder van stad Mechelen sinds 2021. Voor meer info wordt ook verwezen naar de presentatie in bijlage. Volgende punten worden besproken:

- Zoneringsplan
- Zuiverings- en rioleringsgraad Mechelen
- Stroomgebiedsbeheersplan en reductiedoelstellingen
- Subsidiebesluit VMM

Zoneringsplan

Het zoneringsplan geeft weer wat je moet doen om je afvalwater te laten afvloeien:

- Centraal gebied: Er ligt riolering en het afvalwater wordt naar een zuiveringsinstallatie afgevoerd.
- Collectief te optimaliseren buitengebied: Er ligt riolering of er is riolering gepland maar er wordt nog geen afvalwater naar een zuiveringsinstallatie afgevoerd.
- Collectief geoptimaliseerd buitengebied: Er is recent riolering aangelegd en het afvalwater wordt naar een zuiveringsinstallatie afgevoerd.
- Individueel te optimaliseren buitengebied: Er is geen riolering voorzien en het afvalwater moet individueel gezuiverd worden met een IBA (dit is bijvoorbeeld het geval bij woningen die > 150 m van riolering liggen of waarvan leidingen over andere eigendommen moeten gelegd worden).
- Individueel geoptimaliseerd buitengebied: Er is geen riolering aanwezig, maar het afvalwater wordt individueel gezuiverd met een IBA.

Het zoneringsplan is raadpleegbaar via het geoloket Vlaanderen

Zuiverings- en rioleringsgraad

- Rioleringsgraad = % inwoners van een gemeente aangesloten op de riolering.
- Zuiveringsgraad = % inwoners van een gemeente aangesloten op de RWZI.

- IBA's worden beheerd door Pidpa maar zitten niet mee in de zuiveringsgraad berekend. VMM berekent de huidige cijfers op basis van de rioleringsdatabank en de toekomstige cijfers op basis van de zoneringsplannen. Voor Mechelen is de huidige rioleringsgraad 92,80 % en de zuiveringsgraad 92,64%. De riolerings- en zuiveringsgraden worden niet opgesplitst per deelgemeente. De groene locaties op de kaarten (geoloket) geven wel weer waar er nog geen riolering is aangelegd. Voor de aanleg van de riolering wordt beroep gedaan op subsidies van de VMM (zie verder).
 - Via levenscyclusbeheer worden oude rioleringen in kaart gebracht (camera-inspectie) en worden inventarissen opgemaakt met meldingen en breuken.
 - Er zijn gemeenten die hun eigen riolering in beheer hebben. Stad Mechelen heeft voor Pidpa gekozen om de riolering te onderhouden. Naast Pidpa zijn er nog andere rioolbeheerders.
 - Via je drinkwaterfactuur betaal je een saneringsbijdrage. Er wordt onderscheid gemaakt in:
 - Gemeentelijke saneringsbijdrage die dient voor het transport van het afvalwater naar de zuiveringsinstallatie. Hiervoor wordt het Pidpa-tarief aangerekend.
 - Bovengemeentelijke saneringsbijdrage die dient om het afvalwater te zuiveren (Aquafin). Deze wordt vastgelegd door VMM.
- De opmerking wordt gemaakt dat het financieringsmodel moet herzien worden.
- Het is belangrijk dat er lokaal onthard en geïnfiltreerd wordt. In projecten wordt heel hard ingezet op wadi's, bekkens, infiltratiebuizen (voor de afvoer van regenwater),...
 - Interessante lectuur: Weg van water (Toon van Noppen) en Utopia – Leuven in 2116 (ontvolking buitengebieden).
 - De riolerings- en zuiveringsgraad in Mechelen > Vlaanderen.
 - In het buitengebied ligt er wel nog werk op de plank. Er zijn geen aparte gegevens over de riolerings- en zuiveringsgraad in de deelgemeenten (gegevens zijn voor heel Mechelen). Pidpa beschikt wel over een kaart met aanduiding waar geen/wel riolering ligt.
 - De zuiveringsgebieden lopen over de gemeentegrenzen heen.

Stroomgebiedbeheersplannen

Deze plannen bepalen wat Vlaanderen gaat doen om de toestand van de waterlopen en het grondwater te verbeteren, en ons beter te beschermen tegen overstromingen. Doelstelling van deze plannen (2022-2027) is om een goede ecologisch toestand in een belangrijk deel van de wateroppervlaktelichamen te bereiken tegen 2027. De waterlichamen worden ingedeeld in gebieden en klassen:

- Speerpuntgebieden : tegen eind 2027 moeten waterlopen een goede ecologische toestand hebben (klasse 2), of waterlopen waarvoor na 2027 enkel nog natuurlijk herstel nodig is (klasse 3).
- Aandachtsgebieden : tegen 2033 is een goede ecologische toestand van de waterlopen haalbaar (klasse 4), of waterlopen waarvoor een belangrijke waterkwaliteitsverbetering gerealiseerd kan worden (klasse 5)
- Ander gebieden: op langere termijn wordt het moeilijk om een goede ecologische toestand te bereiken van de waterlopen (klasse 6)

Aan bovenstaande gebieden worden eisen gelegd = reductiedoelstellingen. Deze doelstellingen worden opgesteld per waterlichaam en zijn afhankelijk van de klasse van het waterlichaam. Ze geven de hoeveelheid vuilvracht huishoudelijk afvalwater naar een waterlichaam weer, dat gesaneerd dient te worden, en worden uitgedrukt in het aantal inwonersequivalenten dat moet aansluiten op de riolering.

- klasse 2 en 3: 100% te behalen
- klasse 4: 50% te behalen
- klasse 5 en 6: 33% te behalen

Mechelen:

- er zijn geen klasse 2 waterlopen
- klasse 3: Barebeek en Vrouwvliet (100% te behalen)
- klasse 4: Getijdenetes (50% te behalen)
- klasse 5: Dijle en Zenne: 33% te behalen

De Leuvense vaart is geen rivier.

Projecten:

Barebeek (hiervoor werden subsidies verkregen van VMM)

- Plankendaalstraat, Kreefthoeweg, Lotelingenstraat, Muizenvaart
- Willendriesstraat, Prinsenhoekstraat, Perelaarstraat, Leuvensesteenweg, Kerselaarstraat, Prinsenveldstraat
- Heerweg en Baarbeekstraat

Vrouwvliet

- Geen gemeentelijke projecten, wel kleine private projecten

Getijdenetes (voorlopig nog geen subsidies voor verkregen)

- Battenbroek, Baron Coppenslaan
- Antwerpsesteenweg, Schaliënhoevedreef

Dijle en Zenne (projecten zijn lopende)

- Humbeekseweg, Hultendries, Driesstraat
- Geerdegemshonenberg

VMM heeft een aantal clusters/groene zones aangeduid die moeten gerealiseerd worden, Stuivenberg is hier niet in opgenomen.

Subsidiebesluit VMM

- VMM doet een projectoproep met voorwaarden. De stad en Pidpa maken een overzicht van mogelijke projecten die voldoen aan deze voorwaarden. VMM stelt een investeringsprogramma samen en selecteert de projecten. Gemeenten met lage zuivering/riolering maken meer kans, ook korte termijn projecten om reductiedoelstellingen te halen,...
- Het gemeentelijk investeringsprogramma wordt bekend gemaakt door de minister. Er is 1 jaar de tijd om een voorontwerp in te dienen bij VMM en 5 jaar om de gunning aan de aannemer te geven. Tijdens deze periode moeten de nodige vergunningen bekomen worden, PFAS-onderzoeken gebeuren, eventuele grondinnames voor bufferbekkens,... Als die termijn van 5 jaar niet gehaald wordt, is er 5% minder subsidie per begonnen jaar.
- Opsomming van de subsidieprojecten (zie presentatie) voor 4,5 milj aan subsidies.
- Het is niet geweten wat er gebeurt als de doelstellingen niet gehaald worden.

Riothermie

- Voor riothermie moet er een groot debiet vuilwater door de buizen te stromen. Binnen de stad Mechelen zijn er een aantal locaties aangeduid waar riothermie mogelijk is. Bijvoorbeeld de Aquafincollector aan het Rode Kruisplein.
- Arnout Ruelens licht verder toe. Riothermie wordt ook toegepast op het Keerdok aangevuld met geothermie. Het is het eerste 'kleine warmtenet' dat in Mechelen gelegd is. Op de kaart van www.riothermie.be kan je zien waar het meeste potentieel is. De RWZI (Mechelen Noord) is één van de grote bronnen. Ook mogelijkheden voor aquathermie worden onderzocht. Is er potentieel op het drinkwaternet? Nog een voorbeeldproject vind je in de Abdij van het park in Leuven. Daar wordt de aanzuiging van ruw water gebruikt als warmtebron.
- Er moet nog verder uitgezocht worden wat de beheerskaders zijn voor riothermie, aquathermie,...
- Voor sommige warmtebronnen krijg je subsidies maar voor riothermie niet omdat dat geen natuurlijke warmte is.
- 22 november is er een studiebezoek aan Keerdok en zal er een toelichting gegeven worden over rio- en geothermie.
- Het hemelwaterplan geeft weer hoe met regenwater moet omgegaan worden (waar afwateren, hoofdcollectoren aanleggen, infiltreren, gemeentelijk zones om bufferbekkens te bouwen, ...).
- Tussen de Binnendijle en Afleidingsdijle is een zone waar afvalwater en regenwater in 1 buis mag lopen. Dit komt omdat de binnenstad lager ligt dan de Afleidingsdijle en op de Binnendijle mag geen regenwater opgestoken worden omdat het te hard gaat stijgen. De Afleidingsdijle is ook een getijdenrivier.

- In Muizen (Sint-Albertuswijk) is een bufferbekken gebouwd zodat regenwater vertraagd kan worden afgevoerd naar de Hanswijkbeek en overstromingen vermeden worden.

STAND VAN ZAKEN LUCHTKWALITEIT

- De VMM heeft een jaarverslag gemaakt en een persbericht uitgestuurd dat de luchtkwaliteit matig tot niet verbetert door houtstook.
- Op de stadswebsite werd een pagina over luchtkwaliteit (slim stoken en VMM meetstation) aangemaakt www.mechelen.be/luchtkwaliteit
- Het is belangrijk om vanuit de raad te bekijken hoe mensen kunnen ontraden worden om te stoken. Anders zullen de luchtkwaliteitsnormen die opgelegd worden nooit gehaald worden (er komen nieuwe EU luchtkwaliteitsrichtlijnen aan).
- In het ABP zou niet alleen niet stoken bij windstil weer moeten staan, maar moet windstil ook gedefinieerd worden, < 15 km/u (website KMI). Ook niet stoken bij CO waarschuwing en mist horen erbij. De raad adviseert om bij herziening van het ABP voornoemde punten op te nemen.
- In Mechelen wordt de luchtkwaliteit gemonitord door het VMM meetstation (verkeersgericht) aan de Hendrik Speecqvest. De data kan je raadplegen op de website van VMM.
- In de Nieuwe Maan van december verschijnt artikel rond slim stoken met verwijzing naar de nieuwe pagina over luchtkwaliteit op de stadwebsite.

VERGUNNINGEN

DHL – uitbreiding en toename van het thermisch vermogen van de stookinstallaties met bijna 1MW. De uitbreiding van de aërothermen (warmelucht-blazers) is al in het verleden gebeurd zonder tussentijdse regularisatie van de vergunning.

De raad suggereert om hier tegen op te treden en vraagt om duurzamere alternatieven te onderzoeken.

De opvolgijst vergunningen wordt overlopen (zie presentatie).

VARIA

- Vraag om een update over de windturbine op de raad te geven van zodra de resultaten van de studies gekend zijn.
- Felicitaties Klimaan voor het lanceren van de klimavelo
- Opmaak van memorandum (aandachtspunten voor volgende legislatuur)
- Raad op locatie

MOGELIJKE AGENDAPUNTEN VOLGENDE VERGADERING

- Globale visie mobiliteit + ontknoping Mechelen
- Vergroening Mechelen-Noord
- Bouwcode (oa hemelwater op perceelsniveau)
- Terugkoppeling windturbine